

Thema : begrippen veiligheid, onveiligheid en verontrusting

Het is duidelijk dat dit geen gemakkelijke denkoefening is. Het is niet simpel om duidelijke criteria te hebben over wat veilige of onveilige situaties zijn. Iedereen geeft daar een andere inhoud aan en het is heel afhankelijk van je eigen context waarin je bent opgevoed en de waarden en normen die je hebt meegekregen.

We hebben daarom vooral nagedacht waar ouders graag hebben dat hulpverleners op letten als ze deze termen gebruiken.

Iets dat steeds tijdens de oudergroepen opduikt is het krijgen van een stempel. Eens je als ouder een stempel krijgt, is het heel moeilijk om hier weer vanaf te geraken. Je moet gaan bewijzen dat het oké is, maar dat valt moeilijk te bewijzen. Hoe kan een hulpverlener hier trouwens zicht op hebben met de beperkte contacten die er zijn?

Het duurt heel lang voor je dit beeld kan veranderen, als je het al kan veranderen. Als je bijvoorbeeld een alcoholprobleem hebt dan kan je je geen enkele misstap permitteren of je bent terug van af. Soms worden hierdoor bezoeken terug ingeperkt omdat het één keer is misgelopen terwijl mensen die niet in een begeleiding zitten wel op regelmatige basis overvloedig alcohol kunnen gebruiken. Als ouder voel je een enorme controle op je leven en ben je altijd op je hoede.

Veel zaken worden veralgemeend, drugsverslaving, alcoholverslaving maken een situatie onveilig. Belangrijk is dus dat situatie per situatie bekeken wordt.

Er wordt in deze tijd en deze maatschappij nogal snel gepraat over verontrustende of onveilige situaties. Bijvoorbeeld het internetgebruik bij kinderen wordt al gemakkelijk als verontrustend bestempeld. Vroeger moesten kinderen op kleine broertjes en zusjes letten, nu worden ook dergelijke situaties dikwijls als onveilig bestempeld. Soms gaat onze maatschappij wel heel ver in het bestempelen van onveilige situaties. De lat in onze maatschappij ligt steeds hoger en ouders lijken geen fouten meer te mogen maken.

Situaties die vroeger als heel normaal werden beschouwd worden nu al gemakkelijk geproblematiseerd.

Ouders hebben de indruk dat de eigen achtergrond van de hulpverleners hierin sterk meespeelt en mee bepalend is hoe situaties worden ingeschat. Ouders merken hier soms heel grote verschillen in. Stel bvb dat een hulpverlener drie heel jonge kinderen alleen thuis aantreft. De ene hulpverlener zal dit een onveilige situatie vinden, terwijl een andere hulpverlener die bvb vroeger ook zelf op kleine broertjes en zusjes moest letten dat niet problematisch vindt. De ouders in kwestie vinden de situatie

waarschijnlijk ook niet onveilig omdat zij hun kinderen het beste kennen en weten dat de kinderen dit aankunnen of niet.

Alle ouders die in aanraking komen met de hulpverlening hebben ooit in een situatie gezeten dat er alarm is geslagen of waardoor er zelf aan de alarmbel is getrokken. Het is dan belangrijk dat de hulpverlening altijd start met een open geest. Toch hebben ouders regelmatig het gevoel dat ze al op voorhand een stempel hebben gekregen omdat hulpverleners al een beeld hebben van wat dergelijke problematiek kan betekenen.

Het is niet evident voor hulpverleners om in te gaan tegen ongerustheden van derden. Het is soms gemakkelijker om op 'safe' te spelen en snel in te grijpen. Toch zouden ouders het appreciëren dat hulpverleners wel kritisch durven zijn tegenover derden die ongerustheden hebben.

Ouders beseffen wel dat dit zeker niet gemakkelijk is voor hulpverleners maar hopen toch dat de hulpverleners steeds opnieuw met een open geest een situatie gaan bekijken. Je moet je als hulpverlener ook bewust zijn van je eigen achtergrond en normen en waarden en beseffen dat dit soms meespeelt in je beoordeling van een situatie.

Zijn er situaties die sowieso onveilig zijn?

In elke situatie is er veiligheid en onveiligheid.

Bij situaties waarbij je concrete aanwijzingen hebt bv. blauwe plekken, moet je wel gealarmeerd zijn. **De 1^e stap bij een ongerustheid moet altijd zijn om de ouders hierover aan te spreken.**

Dikwijls wordt er om 'veiligheidsredenen' eerst ingegrepen door bvb een plaatsing en wordt er dan pas een gesprek en begeleiding met ouders opgestart.

Ouders vinden een plaatsing bij verontrusting de laatste optie. Een plaatsing maakt de situatie voor het kind niet altijd veiliger. Aanraking met soms andere, zwaardere problemen, weinig stabiliteit door steeds andere opvoeders, schoolverandering, ...

Ouders vinden het terecht dat bvb een school, CLB, politie een onveilige situatie kunnen melden. Als er klachten komen van burens of familie zou dat eerst onderzocht moeten worden vooraleer er ingegrepen wordt. Ouders hebben de idee dat er soms zelfs op 'geruchten' wordt voortgegaan.

Ouders denken dat het heel moeilijk is voor een hulpverlener om te kunnen inschatten of een situatie al dan niet veilig is. Bij fysieke mishandelingen is dat soms duidelijk, maar er zijn ook situaties van psychische mishandeling die veel minder zichtbaar zijn. Er bestaan effectief ouders die slechte bedoelingen hebben. Volgens ouders is het voor een hulpverlener heel moeilijk om te kunnen inschatten welke ouders het goed menen en welke ouders niet.

Er zullen sowieso ouders zijn die bewust tegen de hulpverleners liegen maar er zijn ook veel situaties waarin de ouders echt hun verhaal vertellen vanuit een 'eigen waarheid' omdat ze dat zo beleven (we zien dit bvb dikwijls bij echtscheidingen).

Het is dan heel moeilijk voor hulpverleners om een correct zicht te krijgen op de situatie. Soms worden kinderen hierover gesproken maar zij zwijgen dikwijls omdat ze loyaal willen blijven aan hun ouders.

Ouders vinden deze taak voor de hulpverleners heel moeilijk en zwaar en vragen zich af waarom ze hulpverlener willen zijn/worden.

Dit moet toch heel belastend zijn.

Belangrijk is ook dat de hulpverleners er ook zijn als het goed gaat en dat ook bevestigen. Meestal als het goed gaat, komt de hulpverlener niet. Maar als het mis gaat wel. Als de hulpverlener ook positieve signalen kan geven dan versterkt dat de relatie tussen ouder en hulpverlener.

Voorbeeld van een concrete situatie

Een vader heeft de ervaring dat hij van moeder op bezoek mocht komen bij hun dochtertje terwijl dit eigenlijk nog niet toegestaan was door de jeugdrechtbank. Moeder bleek tijdens het bezoek drugs gebruikt te hebben. Vader was heel erg ongerust hierover maar kon niets ondernemen aangezien hij zijn dochter eigenlijk niet mocht zien en hij was bang dat ze zijn dochter zouden plaatsen. De dochter mocht eigenlijk niet alleen gelaten worden met haar moeder. De grootouders moesten hierbij steeds aanwezig zijn aangezien het ook ging om een pleegplaatsing. Papa zelf kon dit nergens bespreken en voelde zich machteloos en tevens ongerust over zijn dochtertje.

Op zich wilde de vader wel eerlijk zijn naar de hulpverlening toe maar had schrik dat dit gevolgen zou hebben.